

Ks. Wojciech Zyzak – Kraków

Recenzja książki:

*Wokół „Dziennika” o. Piotra Semeneni*

red. ks. Wojciech Mleczek CR, seria „Duchowość klasztorów polskich: przekaz i komunikacja”, t. VIII, red. serii ks. Wojciech Misztal, Wydawnictwo św. Jana Pawła II, Kraków 2014, stron 168

Oddana do rąk czytelnika książka, której przedmiot refleksji stanowi *Dziennik* Sługi Bożego o. Piotra Semeneni, ukazuje się jako VIII tom dobrze znanej i cenionej nie tylko w środowisku teologów duchowości serii „Duchowość klasztorów polskich: Przekaz i komunikacja”. Publikacja została przygotowana w związku z dwusetną rocznicą urodzin Piotra Semeneni (1814–1886), współzałożyciela i przełożonego generalnego Zgromadzenia Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chrystusa (CR); wybitnego filozofa, teologa, mentora, kierownika duchowego i spowiednika wielu późniejszych błogosławionych i świętych; założyciela i pierwszego rektora Kolegium Polskiego w Rzymie; współtwórcy i doradcy licznych zgromadzeń zakonnych. Ten wybitny przedstawiciel polskiego duchowieństwa zasługuje na pogłębione badania i popularyzację, czego doskonały przykład dają nam autorzy poszczególnych rozdziałów, w tym również redaktor całej serii.

Właśnie osoba redaktora serii, ks. prof. Wojciecha Misztala, gwarantuje także w obecnym tomie wysoki poziom naukowy, połączony z komunikatywnością i przystępnością języka. Integralna i interdyscyplinarna analiza *Dziennika* zaowocowała interesującymi artykułami z dziedziny filozofii, zwłaszcza antropologii, teologii, w tym duchowości i mistyki, nauk społecznych, a nawet literaturoznawstwa. Tak szerokie spektrum zagadnień świadczy o wyjątkowych intelektualnych i duchowych horyzontach Sługi Bożego i o jego wielkim znaczeniu dla badań nad historią zmartwychwstańców.

Szczególnie dwa artykuły zamieszczone w książce stanowią doskonałą okazję do zapoznania się z twórczością literacką ojca Semeneni. Najpierw

ks. dr hab. Janusz Królikowski, profesor Wydziału Teologicznego w Tarnowie, przedstawił bogactwo i różnorodność literacką pism Sługi Bożego. Cenne w tym opracowaniu jest ukazanie tego, co łączy badane pisma, czyli jedności teologicznej idei szeroko pojętej mistyki. Ksiądz Królikowski pokazał również wyraźnie, jak bardzo autentyczna mistyka wpływa na efektywność aktywności ludzkiego życia. Z kolei ks. dr Kazimierz Wójtowicz, znany poeta i pisarz, zaprezentował *Dziennik* jako rodzaj „relikwii”. Jego artykuł stanowi dokładne studium formy, treści, okoliczności powstania, historii publikacji i jej znaczenia dla Zgromadzenia.

Pozostałe opracowania pozwalają spojrzeć na badany tekst z punktu widzenia jakiejś konkretnej dziedziny nauki. Ksiądz dr Kazimierz Mikucki, wykładowca filozofii w Wyższym Seminarium Duchownym we Lwowie, zajął się obecnością filozofii w badanym *Dzienniku*. Jego artykuł wykazał dobitnie, że ks. Semenenko żywo interesował się i często zajmował filozofią, pragnąc nie tylko studiować zagadnienia teoretyczne, metodologiczne, epistemologiczne czy teorii bytu, ale także znaleźć dla nich zastosowanie w teologicznie pogłębianym duszpasterstwie. Pod nieco innym kątem dr Marek Mariusz Tytko, historyk sztuki i nauczyciel akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego, zbadał występowanie oraz znaczenie w *Dzienniku* kluczowych dla antropologii filozoficznej i pedagogiki zmartwychwstańczej terminów: „człowiek”, „ludzie” i „ludzki”. Wykazał, że Sługa Boży stosując predykaty przymiotnikowo-rzeczownikowe, ujmował antropologiczne określenia w konkretnych zestawach, które rzucają nowe światło na jego, tak istotne dla filozofii i pedagogiki, rozumienie człowieka.

Kolejne rozdziały książki skupiają się wprost na niezwykle interesującej kwestii duchowości Piotra Semeneki. Ksiądz prof. dr hab. Wojciech Misztal, kierownik Katedry Duchowości Mediów i Relacji Społecznych Wydziału Nauk Społecznych UPJPII, zgłębił temat dotyczący relacji duchownego i duchowości względem życia społecznego. Autor ukazał olbrzymi wpływ duchowości i duchownych, w tym także samego o. Semeneki, na ówczesne życie narodowe. Artykuł nie ucieka przy tym od wyciągania konstruktywnych wniosków dotyczących współczesności w takich obszarach, jak polityka, relacja Kościoła do społeczeństwa, sprawiedliwość społeczna, troska o potrzebujących, wychowanie, szkolnictwo i komunikacja społeczna. Badania *Dziennika* pozwalają wysnuć ogólny, lecz ważny wniosek, że na życie społeczne należy patrzeć całościowo, uwzględniając również potrzebę duchowości. Kolejny artykuł zamieszczony w książce dotyczy szczytu życia duchowego. Ksiądz prof. dr hab. Stanisław Urbański, kierownik Katedry Teologii Życia Duchowego Wydziału Teologicznego UKSW, opracował na podstawie *Dziennika* dynamizm życia mistycznego. Dogłębna analiza tekstu pozwoliła autorowi zidentyfikować rozwój życia mistycznego Sługi Bożego, aż do najwyższego zjednoczenia miłości z Bogiem.

---

Nie ulega wątpliwości, że wszystkie zamieszczone w książce opracowania stanowią cenny wkład w coraz głębsze rozumienie zarówno osoby oraz dzieła Piotra Semeneni, jak i całego dziedzictwa zmartwychwstańców, ich charyzmatu, historii i duchowości. Warto dodać, że artykuły oparte są na tekstach źródłowych, a nawet w dużym stopniu archiwalnych. Dlatego VIII tom serii na temat duchowości klasztorów polskich charakteryzuje się źródłowością, nowatorstwem oraz profesjonalizmem. Winien zapoznać się z nim każdy, kto interesuje się duchowością chrześcijańską.